

1989 december, Románia. Temesváron kitör a forradalom, az egész országra átkerül, mindenki demokráciát kiált, hatalmas tüntetések alakulnak ki, a hadsereg a tömegbe lök, aztán a titkosrendőrség a hadseregbe, ők visszalőnek, százak halnak meg, teljes a káosz az egész országban. És egyszer csak Ceaușescu elmenekül. Ceaușescut elfogják. Ceaușescut kivégzik. Vége az egésznek. A román rádió bejelentette: első szabad adását sugározza 44 év óta. Mindenki szabadon, büszkén meséli a Ceaușescu-vicceket. Még pár nap, amíg összetakarítják az utcákat, felmossák a vért. Az első párt a kommunista párt után a FSN-Frontul Salvării Naționale („Nemzeti Megmentő Front”, vagy valami ilyesmi olcsó imitációja a Brian életében megjelenő gyenge, de annál büszkébb ellenállásnak), egy Ion Iliescu nevű úriember vezetése alatt. Az elején minden jónak tűnt...az első pár hétben. Utána az kezdődött észrevevődni, hogy Iliescuéknak egyáltalán nem az volt a célja, hogy a népnek egy szép, igazságos demokráciát alakítson ki, hanem az, hölgyeim és uraim, hogy demokrácia, a szép újvilág neve alatt a saját kis birodalmát kialakítsa, mondjuk úgy, hogy átvegye azt, amit addigi példaképe, majd később ellensége, Ceaușescu felépített. Magának akarta a teljes hatalmat. Az is kezdett lassan észrevevődni, hogy az egykori diktatúra haszonélvezői, úgymond piócái kerültek nagyrészt a párt vezetőségébe. Olyan jelenségekkel is lehetett találkozni, hogy a román televízió, rádió és az egyéb román sajtó csak a FSN munkásságát mutathatja be, rosszat nem mondhat róla. Ezt körül-belül félig burkoltan a 473-as törvény mondta ki. Sajtószabadság? Politikai szabadság? Ahogy Petri György mondaná: Nyista. Nuku.

Na egy ilyen helyzet volt Romániában '90-ben. És egy ilyen helyzetben joggal mondhatja a nép, hogy álljon meg az ácsi menet. Egy marék ember el is határozza, hogy tüntetést indít. A dátum 1990 április 22.-e, a helyszín a bukaresti Egyetem-tér. A délelőtti órákban annak rendje és módja szerint leállítják a forgalmat, a tér közepén levő zöldövezetre pedig felhúzzák sátraikat. Órák múlva már az egész ország megtudta, hogy ők igazi román forradalmár módjára tiltakoznak. Egy adott pillanatban Marian Munteanu, a diák-szakszervezet akkori vezetője azt mondta, hogy ők is csatlakoznak. Egyre elterjedtebb lett a mozgolódás, egyre több ember ment el tüntetni, éjszakára is ott maradtak sátrakban. Júniusban már minden éjjel 50 000 ember táborozott ott. Az építészeti egyetemnek a térre nyíló erkélyéről különböző, a szabadságot méltató beszédeket tartottak nap, mint nap.

Természetesen ezt nem nézte a párt ölbe tett kézzel, de akkora ereje volt a meg(nem)mozdulásnak, hogy a hatóságok egyszerűen nem bírtak el velük. Na, és mit csinál egy diktatórikus rendszer vezetése, ha a rendőrség nem bírja eloszlatni az ellene lázadókat Bukarestben? Hát odahívja Zsil-völgyéből a bányászokat, hogy verjék szét ők a tömeget. Ez júniusban történt. 14.-én éjjel négy órakor kb. 8000-10 000 analfabéta, de annál izmosabb bányász érkezett Bukarestbe Petroșani-ból vonattal. Miron Cozma bányász-szakszervezeti vezető irányításával el is indultak a tüntetés irányába. De közben eszükbe ötlött még valami: akkor végeznének igazán jó munkát, ha megvernének mindenkit, akinek szemüvege, vagy szakálla van, hiszen azok entellektüelek, őket kell kiírtani. Irodákba törtek be. Kasszákat raboltak ki, fegyvereket loptak s közben szétverték mindenkit, aki az utukba került. Így haladt a csipet-csapat a „forradalom” felé. Sajnos el is jutottak oda. Ők tudták hogyan kell és szét is verték a tömeget. Betörték a környező egyetemekre, tanárokat (akár nőket is) vertek, a geológiai egyetem teljes kőtárát szétzúzták. Ha újult embert láttak, megnézték okos képe van-e, és ha az volt, belerúgtak. A vér nem rettentette el őket, sőt... Mondanom sem kell, hogy másnapra már híre, hamva nem

volt az egész tüntetésnek.

Hivatalosan 6, de egyesek szerint több, mint száz halottja volt a bukaresti bányászjárásnak.

És a munkások? A munkásokat 15.-én elhívták a Romexpo kiállítócsarnokba, ott Iliescu elnök személyesen megköszönte nekik, hogy segítettek megvédeni, az oly nehezen megkaparintott demokráciát. Azután hazamentek. Iliescu? Iliescu azután egy mandátumnyi megszakítással 2004-ig vezette az országot és azóta is büntetlenül éli idős éveit.

Romániában a forradalom óta ez az egyik legérthetlenebb dolog, ami történt. A kis FSN-s körön kívül senki nem tudja, hogy pontosan ki hívta Bukarestbe a munkásokat, ki vonható a munkások vérengzéséért felelősségre, csak sok-sok kérdőjel van. Nyilvánvalóan párszor megpróbálták elővenni azt az aktát, ami ezzel foglalkozik, de ahogy ez Romániában lenni szokott, egyszer sem jártak sikerrel és elég valószínű, hogy nem is fognak, amíg a drága, természetesen ártatlan politikusaink élnek. Így a kedves olvasó gondolja el. Hülyeséget úgyse mondhat, hiszen egy egész ország csak találgat, hogy mi/ki lehetett igazából az egész mögött, mindössze fél évvel az 1989-es forradalom után.

Felhasznált irodalom:

-Iskola alapítvány--Elmúlt jelen. A romániai magyarok története a kommunizmustól a rendszerváltásig, 2021

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Golaniada>

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Mineriad%C4%83>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Mineriada_din_iunie_1990

https://ro.wikipedia.org/wiki/Miron_Cozma

https://ro.wikipedia.org/wiki/Marian_Munteanu